

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
 Budapest IV. megyeháztér 9. sz.
 A lap szerkesztését és a küldemények elkészítését a szerkesztőségnek kell elvégeznie.
 Kéziratok csak rendkívül esetben kerülhetnek vissza.
 Kiadó-hivatal:
 Budapest IV. megyeháztér 9. sz.
 Votlauer F. nyomdájában.

Előfizetési díj:

Vidékre postán vagy helyben házhoz
 hordva: 20.—
 Egy évre 30.—
 Félévre 18.—
 Negyedévre 5.—
 Egy hónapra 1.80

Egy szám 8 krajczár.

Hirdetési díj: 9 hasábos petitor egy-
 szeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésért kü-
 lön 30 kr.

Nyilváltó: 10 hasábos sor 30 krajczár.

A műgyetem hiányai.

(F.) Ez évi augusztus hó első napjainak egyikén műgyetemünk egy hiánya lett a sajtó útján fölemlítve, s felhívta a közönséget, mind különösen a közoktatásügyi minisztert, hogy a hiány pótlására, amely nem egyéb, mint egy magyar nyelv és irodalmi tanszék felállításának műgyetemem. Ugyancsak ennek mintegy nagyobb nyomatként a jelen tanév megnyitása alkalmával a műgyetem rectora sajnálattal nyilatkozta ki, hogy a műgyetem hiányát közöl sokan nem tudják magokat irásban helyesen kifejezni. Tehát a symptoma valóban constatalva lett, azonban orvoslására csekély, vagy úgyzólván semmi intézkedés nem történt, a közönség pedig mint látszik napirendre tért fölötté.

Pedig ha a dolog érdeméhez méltóan vizsgáljuk, — különösen ha a rector szavainak értelmezésébe mélyebben behatolunk, úgy fogjuk találni, hogy a baj igenis megvan, és oka sokkal mélyebben gyökerezik, hogysem azt egy magyar nyelv és irodalmi tanszék felállításával orvosolni lehetne, mint első tekintetre sokan talán czélhoz vezetőnek gondolták.

Hogy a műgyetem polgári nemcsak orthographic helyesen írni, de egyáltalában helyes mondatot szerkeszteni nem tudnak, oly körös jelenség, melynek valódi oka nem annyira a középtanodák vagy realiskolák szervezésében vagy tanrendszereiben van, nem abban, hogy a műgyetem a helyesírás és mondatfűzés nem tanított, hanem oka, — mondjuk ki — azon túlhajtott realis irányban keresendő, mely egy realitánodákban mint a műgyetemem kifejezést nyer, mely iránynak kifolyása aztán az, hogy a műgyetemem hallgatói idegen szakkönyvekbe megelégedkezni látszik a hazai irodalomról, és nem érdeklődik, mert tényleg szakkönyvek mint igen találhatók, egyebet pedig nem olvas, és így szakkönyvműveit lehetnek igen szépek, de helyes mondatot szerkeszteni nem tud, mert egyáltalában a gondolatnak vagy fogalomnak, a megvilágított eszmének értelmes kifejezésére a gondolatmenetnek bizonyos logikai következtetései és ezzel kapcsolatban az eszmékör szélesítése szükségeltetik, mely utóbbi ismét az irodalmi szempontok ismeretét s előzetesét feltételezi, — de éppen ez az, a mivel a műgyetem hallgatói legkevésbé dicsekedhetnek. Innen van aztán az, hogy szük eszmékörrel, kevés logikai felfogással rendelkezvén, a gondolatnak vagy fogalomnak szabatos kifejezést adni nem képesek.

Távol legyen mintha ezen igazság ily leplezetlen kimondása által azt akarnák mintegy kifejezni, hogy a műgyetemem ifjúságának hiányának a jó akarat az általános képzettség kívánalmának eleget tenni, vagy hogy hiányzik a nemesebb, az eszményi szép iránti fogékonyság; éppen nem, sőt kétségtelen, hogy nemesebb eszmék iránti lelkesedésnek gyakran adta tanujelét. De a mily igaz, és oly valóságos tény az, hogy a fogékony kebleket is megkérgesíti azon magasabb emelkedettség nélküli száraz műszaki tudomány, melyet minden változatosság nélkül öt hosszú éven hallgatni van kárhözhatóva a technikus, úgy hogy valóban nem csoda, hogy utóljára a sok kalkulus közt maga is egy élő kalkulus lesz, ki jövőbeli vállalatának, s azokból nyereség hasznának kalkulálva légvárait, avagy hogy nem talál magasabb életréztel magának mint egy gép keréke lenni, alárendeltje egy fómotorának. Bizonyára ily eredményekkel nem száll föl az eszményi világba, s por lepheti classicus iróink örökre fennmaradó szellemi alkotásait, a technikus csak annyit tud rólok, a mennyit az irodalomtörténetből encyclopedice a középiskolákban hallott, s utóbb a sok „több” és „kevesebb” azt is szépen letérli emlékezete táblájáról. És valóban ez oka annak, hogy a műgyetemem hallgatók az irány szabotosságát, az okoskodásnak egymásból folyó láncolatát felfogni nem képesek, sőt még a helyes írás ellen is minden lépten-nyomon vétnek, mert hiányzik nálók a vezérlő szövevény, egy jelesebb író sem tettek tanulmányozásuk tárgyává, hogy abból a gondolatmenet logikai következtetését, vagy a kifejezés tisztaságát ellesheték volna, vagy legalább a helyesírás elcsúsztatásának. És ez a hiba ismét mint valódi okfőre, a tanoda tulrealis irányára vihető vissza, mely irány tudvalevőleg nem ápolója a muzsáknak.

Kétségtelen az, hogy a műgyetem kiválólag szakembereket köteles nevelni; — igaz, de szintén áll az is, hogy bármely iskolának czélja: az életnek nevelni embereket, kik egy vagy más szakban a közőjára működhetnek, — tehát nemcsak a műgyetem dicsekedhetik a kötelezővel, hanem minden iskola, és éppen ezért azon czél, hogy szakembereket kell nevelni, nem involválja, hogy a szép és magas szintű iránti fogékonyság tehát ne ápoltsanak, hogy a nemesebb érzelmeik mind elompujanak a realismus befolyása alatt.

Pár évvel ezelőtt az „úgyírlyt” egy jeles tanár mint kötelezett tárgyat adta elő, s ő e tárgyat élvezetéssé tudta tenni az által, hogy

jelesebb irodalmi művek ismertetését is alkalmasan be tudta szóni előadásai keretében, és az ifjúság örömet hallgatta s észrevétlenül nőtt a fogékonyság és előszeretet az eszményi szép iránt, s midőn Aranyának „Buda halála” című híres művét — rendkívül órákon — költői szempontból fejtegette, hallgatói szép számmal valának. De e tanszék meg lett szüntetve, mivel a műgyetem mint szakiskola nincs hivatva a középiskolák hiányait kendőzgetni.

Bármint legyen is, bár a műgyetemnek, szakiskolai jellege látszások is kizárni, — hogy úgy mondjam — a humaniorákat, de azt nem lehet czélul tűznie ki, hogy egyszersmind cosmopolitákat neveljen, kik a nyert skatudozmány általánosított rendszerének befolyása alatt magokat is annyira általánosítsák, hogy ubi bene ibi patria-féle elveket valljanak. A műgyetem tanárainak kell az érzelmeik fejlesztésére és ápolására is adni valamit, s ha ezt a szakosztályokból kizárják is, de az egyetemes osztályból kihagyják nem szabad. Akár a megnyitási és mérési akár a fizikai tárgyak kissé bölcselmi előadásával, — akár — sivenya verbe — művelődéstörténeti előadások által a kebel nemesítésére hatni igyekezzenek, hogy a tanuló műszaki tanulmányait után szép irodalmi művek olvasásával keressen szórakozást.

És ekkor nem lesz ok a mostanihoz hasonló panaszokra, a hiba önkényt enyészik el, sőt azon kimondhatatlan nyereség származik belőle, hogy műgyetemünkön nemcsak helyesen írni tud, hanem önérzetesen gondolkodó, nemes érzelmű ifjúság nyeri kiképzését.

A „Pesti napló” írja: A közis miniszteri értekezlet megállapította a két kormány a többi közt a quótáról szóló törvényjavaslatot, mely januárban fog a törvényhozások elé terjesztetni, azon indítvány kíséretében, hogy a kérdéskörben mindkét törvényhozás deputatái külön-külön ki. Szövegbevitelt továbbá az adrestitutorról szóló javaslat, melynek megállapítása sok nehézséggel jár, tekintettel a kezelés és elszámolás némiképp szövevényes volta. Végleg meg lön állapítva az új szintén némileg megváltoztatott czukoradótörvény. Mindkettőt, természetesen, meg lön változtatta a restitutió kulcsa is. A napokban kikerült a sajtó alól az 1875-ik évi származás. Megemlíthetjük egyelőre, hogy a deficit 36 millió.

Ugyancsak a közis miniszteri értekezletről ezeket írja a „Budapester Correspondenz”: A tegnapi közis miniszteri értekezletben, melyben jegyzőkönyv is vezetett, a tárgyalások a két minisztérium között befejeztettek, miután 1. a vám és kereskedelmi szerződésről; 2. a quótáról megállapították, illetőleg a kiküldendő reguláris deputatioról; 3. a vámrésztitutió elszámolásáról; 4. a cukor; 5. a sör és 6. a szeszadóról; 7. a közis jegybankról; 8. a 80 millió államadósságról; 9. a részvénytulástartól; és 10. az általános vámtarifáról szóló törvényjavaslatok szövegéhez végrelegesen meg lett alapítva, ezután csak az osztrák nemzeti bankkal fognak tárgyalások folytatni. A „B. Cor.” arról is értesít, hogy a nemzeti bank a legközelebbi napokban egy, a két pénzügyminiszter által aláírt átiratot fog kapni, melyben a bankigyekező névre történt megállapodások fognak vele közöltetni. Mielőtt a nemzeti bank ezen iratra választ, s ha az alap meg lesz adva, a tárgyalások a nemzeti bank meghatalmazottjaival azonnal meg fognak kezdeni. A „B. C.” azt is említi, hogy a két pénzügyminiszter egy bankalapszabály javaslata névre is megegyezésre jutott, melynek végleges szövege azonban csak később fog megtörténni.

A m. kir. honvédségnek az egészségügyi állások betöltése körül, hogy a régi időben történtek hibák, azon nem lehet csodálkozni, mivel minden kezdet nehéz, de most, midőn a mint legközelebbi lapokban is említve volt az orvosi állás szervezése kiáltásban van, s mégis a kinevezésnél hiba történhet, a mennyiben nem qualifiaált orvos-sebész tudorok neveztetnének ki, majdnem hihetetlen. A m. kir. honvédség felállításánál minden egyen, ki orvos-tudori oklevéllel bír, kinevezetett törzs, ezred vagy főorvos, s a rangfokozat aszerint adható, mint a hogy kiki magának képes volt nagyobb pártfogottat szerezni. Az utolsó időben ugyilátszott, belátta a minisztérium a hiba elkövetését, s az orvos-sebész tudori oklevél nélkül senki sem nevezetett ki, hisz a katonaságnál alkalmazni csakis orvos-tudort teljes lehetetlen. Legközelebb a budai 63. zászlóaljnal az orvosi állás megújított, felhívjuk a honvédelmi minisztérium figyelmét, miszerint a kinevezésnél az ügy érdekében járjon el, s ne hagyjon részt nyilni a protectionnak, de minden tekintetben qualifiaált orvos-sebész tudort nevezzen ki, a kivel ezenkívül még a zászlóalj társadalmi tekintetében is nyerni fog.

A fővárosi tanács mai ülésében — mint az „U. C.” írja — a közraktárak építése ügyében kiírandó nyilvános pályázatra néve is határozott. A megállapított pályázati feltételek a következők voltak. 1. A terv a „Budapesti Közlöny”-ben megjelent pályázati hirdetés után két hó alatt a polgármesteri hivatalhoz nyújtandó. 2. A legjobb terv készítője azon esetre, ha a város a j. ált. költségén építené a közraktárakat, a technikai vezetését is megbízhatná. 3. Ha a főváros nem építené saját költségén a közraktárakat, hanem vállalkozó által építtetné, akkor a legjobb terv készítője 2000 forint tiszteletdíjjal fog kitüntetett. 4. A beérkezett terveket a fővárosi közraktárak ügyében kiküldött albizottság fogja megvizsgálni.

Az „U. C.” arról értesít, hogy a magyar közlekedésügyi miniszter a magyar vagongyárban 1000 vagonról rendelt meg.

Az „U. C.” dr. Polit megkeresésére kijelenti, hogy a mai reggeli lapokban a Miltics ügyre vonatkozó jelentések oda igazítandók ki, hogy dr. Polit nem mondott el Miltics védelmezéséről, s hogy Funtak ügyét csak arra kérte fel, hogy távollétében nevezett ügyben helyettesítse, miután ő Zimonya utazik és csak november hóban tér vissza.

Egyről-másról.

Ausztriában . . . Nehogy valaki félreértsen és névszeret gyanítson e fogalom alatt, ki kell jelentenünk, hogy csakis kizárólag az örökös tartományok állami és földrajzi csoportjának jelzésére kívántuk e sorokban használni, de hát annyira tág értelmet adtak e szónak egy tizeden keresztül, hogy a kalendariumokban bevett általános „birodalmi” használatán kívül, a „magas” politika üres helygát puffogató hírlapirodalmi ripőkés is a birodalom másik felének nevezi Ausztriát, mégis mindjárt ráadásul Sancho Panzától öröklött bölcsessége Magyarországáról beszél. Már pedig, ha van a birodalomnak „m. a. s. i. k.” fele, van alkalmasint „egyik” fele is, azaz valami általános fogalmat jelző szó és egy egésze tevéő tárgy, melynek csak kiegészítő része lehet a Lajtha folyón innen fekvő földterület. Híjják ugyan ezt könnyebb megérthető okokról Magyarországnak, de azért a jobboldali iskola ifjú órásnak „Hungariája”, a nap és hold-rendszert évszakok változataival, majd csak átalakul lassankint a közfoglalomban is azzá a mi Cislajthánia.

Hasznaljuk tehát mi is a divatos közjogi kifejezést, beszéljünk a birodalom m. a. s. i. k. felében cselepcsop eseményekről, Greg Ede rópiratáról. Magától értetődik, hogy a cseh urak pártéletének belső viszontagságai nem sokat érdeklik figyelmünket: megelégedjünk a harmonia és disharmonia sajátságait a „csehpimasz” könyvhatározati eredményein kívül, a hárfá és síplada fulkintorgató dallamaiból tanulmányozni. Hanem igenis van egy pont Greg Ede urnak, az ifju cseh párt „egyik” vezérének rópiratában, mely a magyar történelmi küzdelmeket néhány találó vonással jellemzi. Mellőzve azon részt, melyben az ő csehke vezéré Riegert a passivitas elhagyására és a birodalmi tanácsba való belépésre szólítja fel, a ránk vonatkozó pont így hangzik:

„A magyarok, 1848-ig teljes elvezetésben voltak minden jogainak; a mi jogaink akkor már nem léteztek. A magyarok 1848-ban egész alkotmányukat a kor követelményeire képest módosították; mi elismertük azon ösdi alkotmányt, melyet a krensi országgyűlés dolgozott ki. A magyarok az októberi diploma kibocsátása után rögtön történelmi jogai alapjára állottak; mi rögtön követelekküldöttünk az osztrák birodalmi tanácsba. De a magyarok sem vették volna ki jelenlegi alkotmányukat, ha nem lettek volna kések minden pillanatban fegyvert ragadni s véreiket megvédeni alkotmányukat. Az 1848-iki honvédség, Klapka legjoja Magyarországot történeti jogainak sokkal nagyobb súlyt kölcsönöztek, mint a régi okmányok, törvények és szabaddalmonlevélek.”

E nyilatkozat cseh eredeténél fogva a csehek megértésével van adavetve, holott mind tárgyalán, mind tanuságainál fogva, inkább helyén lett volna némely magyarainkra cizemni. Mert vannak, reméljük kevesen és lehetőleg szür alatt mutogatott függés kézzel, a kik az áramlatos hiteghagyás és nemzettagadás mostani idejében, immár szeretnek elefedni és letagadni a kitarásban és határozottságban rejló ruganyos nemzeti erőt. A megalkuvást és meghunyászkodást, az alkotmány biztosításának és az ország érdekeinek feladatát terjesztgető politikai gyvaság, mely itt-ott mosdatlan szájjal megmegkísérti a szabadságküzdelmek és függetlenségi törekvések hazafias tényeit kicsinyíteni: talán észre tér az elfogulatlan idegenjéle; által. Megérteti vele talán a cseh bombardó, a mit az elcsenevészesedett nemzeti szellem elhaló szava nem képes megértetni, hogy a Bocsyk, Bethlen, Rakóczy és a Kossuthi korszak kurucz létközdelmei nélkül, századok óta azon letűnt nemzetek közt foglalnánk helyet, a melyeknek rothadó enyészettét nem kiedri a szabadságserzetet gyászkynt, s csontjaik fölött nem virrasz az emlékezet koszorú-tartó nemzője, mindössze a dögbüzt érő koronás sasok és hullán elődö cosmopolita férgek jelzik, hogy ott egykoron eltörpült nép fertőzette a levegőt.

Negyed század választ el a mult félténi nagyságtól és e negyed század utolsó évtizede elég volt a kegyelet tünnepeit és a dicősk érdemeit az aprólkos politikai cseleszövények rongyiba takarni. A pokrózfátyol lelkesedést fullaszt, kötelességet temet. Míg az aradi vértanúk évfordulóján a felháborodás erőteljes nyelvével az ország szemére az „Alföld”, hogy a vidék határain túl, alig bir egy-ekét állért összeközdulni az emlékbizottság egy méltó szoborra: az alatt Budáról hangzik a kinos panasz, hogy a fővárostól nem birnak helyet nyerni a hősi vitézség megőrzésére.

Nem szegény ez? A középítési bizottság, mely a monumentális épületeket szakutczába, a botrányos stíliu cigányviseköl és öshindu rendszerű hárszarnyépületek fúvonalakra helyezi; a mely a hárszarnyegletet négynek számítja és kórnek a hajtalékok; a mely remekel a szerezten utczai háznak másfélöles elörlugtatásban és bariakódokat emelt a közlekedés ellen; a mely látványos „itt”-eket emel a Deák nevet viselő térre; a mely háziurak önkényére bizza a járdamagasság meghatározását és új épületek kazamántábasban kinezetése az egészségés, öleti a munkás népséget; a mely egyeseknek méri a görbét és disznok emeli a szeméket: de ki tudná végét és hoz-

szát érdemeinek, elég az hozzá, ez a tanács „profanisationának” tartana, ha „az emlékbizottság rendelkezésére álló összegből” a budavári díszterem állítanak fel a szobrot.

Van kifogásunk nagyon sok: dísztelen is, szerény is, bár díszetek is, nagyinak is beváll a krisztinavárosi temető zugában, csak Budavárában nem akad hely számára. Hát ki az oka, hogy szerény és dísztelen a minta, mégis a bírálás helyes is? Szédtek volna be csak az épületekbe tometett rozsa fa és könyagért a büntetés-pénzt lelkiismeretesen e szobor javára; ajánlott volna csak a nemes főváros, mely egy milliót akar erőnek erejével elfecsérelni; a Rudasföldi felesleges kiépítésére, és bizonyára nem egy fölösleges milliót dobott ki már azon túl is, méltó összeget az emlékre: akkor száva lett volna szerényiségéhez. De így nem lehet száva most, a más Henczi-szobor nagyszerűségét merészheti filisteri zemeit, és ott hagyja ennek emlékét csufolni a nemzet becsületét, gunyolni a hősi bátorsággal kiöntött magyar vért. Avagy ez a profanisationja a nemzetnek és küzdelmeinek díszesebbé válik, ha egy szerény emlék sem hirdeti a tót bucsujáról e szentek szobrával szemben: „Hazudol!” Anyjelég-telese se legyen az itt folyt bajnoki dícsőségnek, hogy szerény kicsiségében is lenézze azt a colossalis hazugságot, mely a szolgaságot a szabadság rovására örökíti?

Felrételtének urak ez emléket a díszes utból, hogy meg ne botolják lábukat az elfeledett hősök és szerény emelék? Még talán fészelyezni talánál a gyöcsök zsebében a harmincz ezüst pénzt. Budavárából egyedül a levert zsoldosok emléke pirithatja ezulról is azok arcát, a kikben még legalább egy székra van a honfui kegyeletnek. Az esélet honvédek vére és a gyöcsök dícsősége még egy fatörzs kivonatolt évszámában se nyerjen annyi elégtételt, a mennyi a szabadság küzdelméről mindenütt, saját anyjuk fölötti jogból és becsületből különösen is megillet?

Nem urak! Budavár utcáit és téreit honvédér festette; ott minden talpalatnyi föld az ő emlékezők örök tulajdona s a hely közönséges fatuskónál több nem juthatna harczuk és győzelmük megjelölésére, a fatuskót a leglátogatottabb és legdíszesebb hely illeti. Ha megtörtik az opportunitás által beoltott ürügyhajlású gyávaaságból a Henczi szobor vérisztó és lealzó emelkedését a történelmi nevezettségű téren; ha megtörtik művészi izlésből a főváros utcáin idegenek botránkozott „szent szobrok” torzalakját: illó és hazafias, hogy szebbnek és díszesebbnek hiányban megtörtjenek egyetlen szerény honvédméleket is.

A főváros, melynek sugárutjai, szabályozási munkálatai, hidjai, össekötők vasutvonalai és rakatjai milliókat emésztettek fel az országéból; Budapest, melynek fővárosi jellege és emelkedő nagysága a honvédek harczában gyökerezik, s azon vérszattott talajon nőtt ennyire is, a mennyire a korszakok poltronság a közös fővárossá emelt Bécs mellett emelhetne: néhány lábnyi területet se adna át honvédi emlékeztetőre.

Százezreket akarnak költeni egy Deákmausoleumra és emlékoszlopra? Jól van! Önök a többség, megszavazhatják a közadók, az új korszak deficit dícsősége, de azt megkövetelhetjük viszont mi is, hogy a 67-iki korszak megdicsősítésével szemben adjanak helyet a 48-iki korszak fillérent-összegűlt emlékoszlopnak is.

„Szerény emlék?” Annál jobb! Ezt az emléket a szerény hazafias igaz kegyelete a szerény hősiességnek emeli. Nem egy szédelő korszak szédelő által bözör, közadón és közromlásban emelt „nagyszerű” emlék ez, csak egy szerény szobor, méltó ellentétül a mult és jelen között!

Melyik volt nagyobb?

Verhovay Gyula.

Illetékes helyről történt megkeresés folytán a „B. C.” arra figyelmeztet, hogy a bécsi távirati „Correspondenz bureau” alt. f. hó 6-án kiadott távirat, mely a magyar pénzügyminiszter exposéjának vázlatát tartalmazta, egészen hamis és hiányos. E táviratban köztöltés a mikor majd mindegyike valóban, s ezenkívül a szerkesztésnél az nyilatkozatok tulajdonítottak, melyeket nem tett. Nevezetesen nem mondatott az exposéban, hogy a deficit a közös aktívakkal vagy hasonló jövedelmekkel fedeztetnék, s a folyó év első 8 hónapjának mérlege is egészen hamisul adott elő. Minthogy a bécsi lapok e táviratot vették értekezéseik alapjául, természetesen, hogy ez értekezések is szintegy helytelenek és alapatlanok. Szentgyörgy el volt fordítva a „Correspondenz bureau” f. hó 7-iki budapesti táviratában Tisza miniszterelnök azon beszéde is, mely „Corr. B.” által majdnem szóról-szóra közölt Polit beszédére a képviselőházban válaszképpen tartott.

A párisi világkiállítás ügyében a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter több rendbeli kérészeket intézett volt az ipar- és kereskedelmi kamarához s az ipar- és gazdasági egyesületekhez.

Az e kérdéskör tárgyalása alapján tett nyilatkozatok arra birtak a kormányt, hogy a meghívás elfogadását elvben elhatározza és erről a kiállítás rendező államtól a külügyminisztérium útján értesítette. A kormányt ezen elhatározásra vezérelték főképe a következő okok:

1-ször. Magyarország meg nem jelenése ott, hol az összes európai államok képviselve lesznek, ugy Franciaországgal, valamint a többi államokkal szemben kétségkívül oly kombinációra szolgáltatna alkalmat, melyek általanságunk, kulturális állapotunk s hitelünk rovására esnének, annál inkább, mert a monarchia másik felében az érdeklődés e kiállítás irányában igen élénk és az előkészületek oly mérvben eszközöltetnek, hogy a Lajthán tül tartó-

mányok előreláthatólag fényesen leendnek képviselve Párisban.

2-szor. A párisi világkiállítás Magyarországra különösen, mint földmívelő országra nézve bir nagy fontossággal galna, hisz érdekes és bányászati természetnek kivélti képességét és az ez irányban fennálló összeköttetések lehető megszilárdítását és kiterjesztését tekintve.

Köztette pedig Franciaország kitűnő gyári és kézműipar készítményeinek megismerése és tanulmányozása által bevált gyakorlatand hazai iparosításnak fejlesztésére, újabb iparágak meghonosítására, és szorosabb zületi összeköttetések letéstitésére.

A meghívás elfogadása által kettős kötelezettséget vállalt magára a kormány.

Először ugyanis az iránt, hogy az ország felépése és képviselése e világkiállításban a külföldi jogeseményekhez, valamint a szoban forgó érdekeknek megfeleljen; és másodsor, hogy a kiállítás költségeinek fedezését az államkincstár minél csekélyebb megterhelésével lehető lehettő.

Az ország méltó fellépését illetőleg megnyugvással vél a kormány ezen újabb világszerény előléphetni; mert a kiállítás sikerének főtényezőjét, a közönség érdeklődését és kiállítási hajlamát biztosítva látja; mert továbbá közönségünk előtt a kiállítási tér már nem is ismeretlen és főképe a bécsi kiállítás által szerzett tapasztalatok a kiállító közönség által libebb-nagyobb mérvben értékesített fognak; s mert végre az által, hogy viszonyainkat és saját érdekeinket tekintve, a párisi kiállításnál főszerényen a megőrzés és bányászatra kell, hogy fektessük, kiállítók szamos oly kiadástól mentve lesznek (díszítés, felszerelés, szerények stb.), mely a más kiállítások között a kiállító közönség nagyrészt a megjelöléstől visszariadtak.

Hozzá járul még, hogy az általános szabályzat értelmében helyszínen nem követeltetnek, s így a kiadások ezen része is elcsik.

A kiállítási költségek fedezetét illetőleg pedig bizik a kormány azon példás előzetesítésében és nyugaltsággal, melylyel hazánkban mindenkor találokhatni akkor, ha országos érdekek előmozdítása forg szoban.

A párisi kiállításnak már is megindított előmunkálataira a kormány 1876. és 1877-ben állami segélyt kérti nem szándékozik azon reményben, hogy sikerüljön a felmerülő kiadásokat magán adakozások útján fedeztetni.

Köszöneteket intézett a kereskedelmi miniszter a kormány nevében a hazai főpapsághoz, a nagyböcs fővárosi pénzügyvezetőkhöz, a nagyböcs földbirtokosokhoz stb. hogy az ügyet pártfogásukban részesítsék; és az általános öhajtott sikert a felmerülő költségekhez való járulás által előmozdítani sziveskedjenek.

A kiállítási évben, azaz az előmunkálatok befejezte után fölmerülő tulajdonképeni kiállítási költségek, cseleszerényi organizáció, valamint az ügyviteli és személyzeti kiadásoknak a lehetőségű leendő megszorítása által hasonlóképp lehetséges leendő módon leszállítani, hogy az országának e vállalt kiadásához leendő járulása csak igen csekély mérvben fog szükségeltetni.

A kiállítási előmunkálatok az országban s a mirisztériumban rövid idő múlva kezdetüket venni. A kereskedelmi miniszternek elnöki osztálya lett a párisi világkiállítás ügyeinek elintézésével megbízva, mely az e célra történő adományokat is elfogadja s ezek eredménye a lapokban nyugtázní fog.

London, okt. 6.

Az angol közvélemény kijózanodása — mint utolsó levelemben is jelzém — lassan halad; de halad. Imitt amott fel-felcsig meg egy ártatlan hangocska, a fist is gomolyog meg, de a zajos tüzeruptió lecsendesült. Meetingek is tartatnak meg egy némely angol Kutyaabagason, de inkább csak könyörödományok gyűjtése czéljából (kétségben és ócska ruhában) a leégett bolgárok részére. Megjegyzendő — mert ez is az észretérésnek egyik jelensége — hogy több meetingben az ment határozatba, hogy a begyült pénz azon Konstantinápolyban létező bizottságnak szolgáltatassék át, a mely kérészetnyét és mohamedant egyformán részesíti a segélyezésben; nem pedig azon másik — leginkább missionariusokból alakult — bizottságnak, amely kizárólag a keresztényeket segélyezi. (Az előbb emleltet komitának az angol követ áll az élén.) A tegnapi Breadfordban tartott meetingben Forster képviselő indítványára szintén ily tisztán humanus határozat hozott. Forster parlamenti tag, Gladstone egyik lármasabb kolompusa, s pár héttel eelőtt ugyancsak üzte a törököt ki Európából, hanem Forster lerándult Konstantinápolyba, s az utazás ugyilátszik meggyógyította beteg epéjét, azután Budapesten Pilszky Gusztinak volt a vendége. — Forster ur meglehetősen kiábrándult.

De a legcsodálatosabb megtéréséről Lord John Russel mai levele szolgált csattanós tanuságot, mely levelet hogyha tüstént meg nem telegraphirozta Reuter, nem érti a mesterséget.

Emlékszik ön, hogy Russel Lord volt az első, ki meg tavaly fujta meg a riadót a szabadelvű táborban, ő hinté el a sárkányfogait törökellenes és a ráczokat dédelgető nyilatkozataiban. — Halljuk már most mi a véleménye ma az öreg lordnak. Meghívást kapott a jövő hétfőn este a St. James teremben tartandó meetingre, a melyen Szandfeld ur — a boldogult Mazzini meglített barátja — foglalandja el az előlülő székét. A mai lapok hozzák Russel Lord válaszáat: „Előhaladott kora nem enged, hogy késő esteli órákban a meeting zajának és hőségeinek kitégye magát; aztán így szól (ez lehetőleg verbatim adom, habér darabosan is hangzanék a fordításban). „En a keleten inkább a keresztény hit tanainak (precept) követését, mint a keresztény vallás elfogadását szeretném látni. Szeresek az emberek egyumást, s ne kövessenek el kedgyelenséget sem a török kormányért, sem a török kormány ellen. A krími háboru czélja nem az volt, hogy a törököt segítsük, hanem az, hogy az oroszok cselekedatit megihusítsuk. Köztu-

Csivólszky Laj

komás dolog az, hogy az orosz császár ellene a polgári vallási szabadságnak, nem szeretné tehát a török kormányt elmozdítani, s nem is teendek semmi új cél elmozdítására. S bármily kívánatos a változás Törökországban, én csak a török népre bízom saját ország kormányzatát, ha csak az igazomást és igazságot fogadja el alapul. Igazat szóljon és igazságot gyakoroljon."

A keleti kérdés.

VI.
Az ösmeretes pétervári s berlini védés daczsvetségi, bár igen alkalmas volt arra, hogy a keleti kérdést még inkább elmérgesítse, de ami a kérdésnek jelenlegi veszélyességét előidézte, az nem ezen védi és daczsvetségi, hanem azon nyomások következménye, melyek kényszerítik a portát folyton olyanokat tenni, a mik őt jobban és jobban az örvénybe sodorják harcias népével együtt. Mert melyik török alattvaló hiszi azt, hogy a fegyverszünet vagy békekötés Törökország fennmaradását kívánja, mint ezt a jókaratur európai fellegő hiszi, vallja és állítólagos török érdekekben — csinálja is? És miért mindez? Mert ha az meg nem történik, nem tarthatja vissza maga a békeszerető Sándor császár sem felbőszült népét a kitöréstől, miután az orosz vallási fanatizmusnak az orosz magasabb körökben is vannak kiküldelői, vagy ha úgy tetszik, mesterei, kik nagyban nevelik a kitörés lehetőségét.

A porta mást nem tehet, mint a mit hasonló körülmények között bármely európai civilizált kormány tenne: biztosítandó magának az eddigi véres küzdelmek nyeresiményeit. Mi ebben tehát a politikai bűn? Az, hogy ép ez szolgál ürügyül az oroszok félszázados erőlködéseit végte szerencsés kedvező hadjáratokkal török idők bevégezési, lefegyverezési már előre az európai közvéleményt a vallás kábitó hatalmával és álarozos humanistikus politikájával. De mennyire körülhálózta az orosz Törökországot, legjobban kitűnik abból, hogy leghevíbb szövetségesét, a bécsi kabinet barátai érzelmeit is megtudta zsibbasztani, a vallás kábitó hatalmával és álarozos humanistikus politikájával. De mennyire körülhálózta az orosz Törökországot, legjobban kitűnik abból, hogy leghevíbb szövetségesét, a bécsi kabinet barátai érzelmeit is megtudta zsibbasztani, a vallás kábitó hatalmával és álarozos humanistikus politikájával. De mennyire körülhálózta az orosz Törökországot, legjobban kitűnik abból, hogy leghevíbb szövetségesét, a bécsi kabinet barátai érzelmeit is megtudta zsibbasztani, a vallás kábitó hatalmával és álarozos humanistikus politikájával.

Senki sem hiszi, hogy Oroszország ma nem képes 400,000 embert sikra szállítani és méltán emlékeztetjük Oroszországot, mennyivel szaporította a crimi hadjárat államadosságait, a melyben állt a csatátér 90,000 harcosa. De ki meri azt állítani, hogy az orosz Európa elleni küzdelem képes szövetségessé válni? Neki úgy mint nekünk a béke az egyetlen elfogadható elem, és ha keleti politikájának kellő súlyt kíván adni, ne ottan kezdje, hogy az európai török állam pacifizációját közvetve vagy közvetlenül keresztül vigye, a délszláv államok autonómiáját, ezeknek dynastikus homagiumát előre elkészítse, mert nem gondolható ennek keresztülvitele Európa általános ellenzense nélkül, mellette jól tudhatja, hogy a hatalmasnak több titkos mint nyilván ellensége van, kik mihelyt magokat elegendő erőnek látják, egyszerre varázosan kinőnek a földből és a leg-hatalmasabb nemzet is leverik. Így ki hitte volna, hogy Attila világhírű győzelmei a hun nemzet megsemmisülését magvált szülték meg; azért nem kell minijárt megijedni, ha nem is apocrit a „La France” által folyó tett orosz-német dacz és védszövetség, kivált ha a török nemzet csak magát kívánja védelmezni, és bosszus vagy bosszu álló nem leend, mert a világban sok emberrel történt méltatlanság, de mindenkor csak az volt győztes, a ki nem volt megbosszult. Csak is így számíthat döntő perczben újra az európai sympathiákra, midőn léte forog kérdésben, hanem azért az orosz-török háború folyhat a leg-tágasabb mérvben, és Ázsiában legkönyebb a törököknek Oroszország elnyelést megtagadni saját mohamedan vallás népével; igaz, hogy ez az orosz óriást meg nem dönti, de mindenesetre megdöbbsenti. Mind ezekhez pedig mi csak azt adjuk hozzá, hogy ha Törökország a fegyverszünetet megadta, ezt csak a béke alapján adhatta meg, mert semmivel ma jobban áll nem ásta Szerbiában kivitt előnyeiket, mint a fegyverszünettel; azért igen valószínű, hogy titkon a békefeltételek végett is volt összehozás, és így már csak béke várható; ha feltenni szabad, hogy Abdul Kerim pászá fővezér hozzájárulását a diván nem mellőzte.

Báró Baldácsy Antal.

A m. kir. honvédelmi miniszter a huzamosabb időre szabadságot és tartalékos katonák szolgálati viszonyára vonatkozólag f. évi 39449. szám alatt a következő rendeletet intézte valamennyi törvényhatóságokhoz:

A huzamosabb időre szabadságot és tartalékos katonák, a nyilvántartási utasítás 16-ik §-a 4-ik pontja szerint midőn bel- vagy külföldön utazásra kelen kívánják, az elindulás előtti jelentkezés alkalmával kötelesek tudni arról, hogy távollétük alatt a katonai szolgálati viszonyokhoz képest hozzászóló intézkedések, melyek harminckét személy közvetítése által lesznek juttatandók. Ugyan az idezett szakasz 8-ik pontja szerint a külföldön tartózkodó vagy utazó szabadságos és tartalékos katonák, a szabályszerű jelentkezést az esetben kötelesek a cs. és kir. képviselői hatóságoknál teljesíteni, ha ily hatóságok az ő tartózkodási helyükön székelenek, s ezen hatóságok csak ily esetben vannak hivatalos az említett tartalékosok részére szóló behívási-jegyeket kézbesíteni; — ellenkező esetben a külföldön lévő tartalékosok saját honi illetékes nyilvántartási hatóságukat vagy közvetlenül, — vagy a honukban található hozzátartozóik s megbízottaik által a tartózkodás minden változásairól értesíteni, — s a nekik szóló parancsoknak részükre leendő megküldését ily uton foganatosítani tartoznak.

Mind a mellett számos esetek fordulnak elő, miszerint a közhatalóság, a fentebb idezett szabály ellenére, — közvetve vagy közvetlenül ily szabadságos és tartalékos katonák részére szóló behívási-jegyeket is a cs. és kir. követségekre s egyéb képviselői hatóságokhoz küldötték el kézbesítés végett, — a kik ezen hatóság székhelyén kívül tartózkodnak.

Tekintve azt, hogy az utóbb említett kézbesítési mód a fennálló szabályrendeletbe ütközik, — másrészt pedig az érdekeltek védkötelezettségének teljesítését azért gátolja, mivel legelőbb általában a külföldi kérdések okmányoknak kézbesítése nagy idő mulasztással jár, s többnyire oly időben jut a behívási parancs az érdekeltek tartózkodási helyükre, midőn már a megjelenés lehetetlenné vált: — felhívom a megye községeit, hogy jövőre akár közvetlenül, akár az ő felsége személyi körüli miniszterium útján, külföldön tartózkodó tartalékos s szabadságos katonák részére kiadott behívási parancsokat csak azon esetben intézzen a cs. és kir. követségekre s egyéb képviselői hatóságokhoz külföldön, ha az érdekeltek egyének ezen hatóságok székhelyén tartózkodnak, — ellenkező esetben a kézbesítés vagy közvetlenül, vagy a katonai nyilvántartási utasítás 16-ik §-a 4-ik pontjának megfelelőleg a helyettesítő személy útján eszközöndő.

A háború.

A porta válaszára vonatkozóan egymásnak ellenmondó hírek az utóbbi napokban szűnő összeegyeztelt, azt állítván, hogy a válasz közöltetett ugyan a hatalmak konstantinápolyi képviselőivel, de az orosz fegyverszüneti javaslat után a képviselők tanácsára visszavonatot.

Ujabb hírek szerint az annyira emlegetett conferentia eszméjét is elejtették, sőt épen Oroszország az, mely leginkább ellene van. Az orosz fegyverszüneti javaslatához egy jegyzék is volt csatolva, mely csak két módot tart lehetőségesnek a keleti ügyek rendezésére: fegyverszünetet, vagy fegyveres beavatkozást. Az orosz kormány e nézetének igen nagy nyomatókat ad a „Pol. Corr.” folyó hó 5-én kelt pétervári levele, melyet tegnap távirataink egyik röviden ismertettünk, s mely egész terjedelmében így hangzik:

„Az eddig oly lazasan igazott hangulat ma meglehetősen nyugodt és bizalomteljes fellegőnek engedett helyet, minthogy Sumarokoff-Elszt gróf küldetését immár sikereseen tekintik. Az orosz kormánykörökben nyíltan kifejezik az eredmény fölötti meglegedéseiket, minthogy most Oroszország karöltve Ausztriával azon helyzetben van, hogy javaslatainak a portánál igazi és erőlyes nyomatókat külszönölhet.

Oroszország és Ausztria közös eszelekre a két hatalmat Európa akaratának mandatarusalkép tünteti föl s a két hatalom között beállt kiegyezésnek tulajdonítható, hogy az európai hatalmak egyetértésében fenntartatik a Törökország a békejavaslatok elutasításában elszigetelve marad. A kilitás, hogy a porta az utolsó órában változtatlan alakban mégis csak elfogadja az angol békejavaslatokat, fölötté csak egy itteni diplomatiái körökben keveset számíthat az eshetőségre.

A jelen helyzet koalyosságának s Oroszország kimerült békéretésének jelölő szolgálhat azon tény, hogy a nevelés és gyermekeivel már Konstantinápolyba indult Ignatieff tábornokot a közben Livadiába rendelték vissza, hogy Sumarokoff főhadsegének mára kitűzött megérkezését s az új utasításokat bevárja. Tegnapi este várhatóan a nagyherceg-trónörökös is oda utazott, hogy részt vegyen a következőnyomás tanácskozásokban, a melyek tartalmát könnyen ki lehet találni.

A több heti szűnő után ismét fölmerült értekezleti eszmét itteni mérvadó körökben a pillanatban korainak mondják. Oroszország néhány hetéllezelőtt nagy elégtelével csatlakozott volna az európai értekezlethez, de a jelen pillanatban vezető helyen azt a nézetet táplálják, hogy a helyzet a hosszadalmas tárgyalások által csak még bonyolultabb lenne, s hogy most általában nem szavakra, hanem tettekre van szükség. A portával szemben alkalmazandó rendszerabalyok tárgyalására nem tartják feleslegesnek az értekezletet, de csak akkor, midőn a tett erőteljes akciói sora koronázta, és az a már megtörténtnek megerősítésére, továbbá rendezésére szükséges.

E levél lehető hű képt adja Európa mostani helyzetének, s mily nyilván szól az Ausztria-Magyarország és Oroszország által közösen foganatosítandó fegyveres beavatkozás közeli lehetőségéről, épúgy sejtieni engedi a sorok közt azt is, hogy a keleti ügyek elintézésére nézve valamennyi hatalom által elfogadott kézzertv létezik, melynek foganatosításánál nevezett két állam nem önkényű, hanem a többinek meghatalmazottjaként fog eljárni.

Most tehát a portán áll, hogy a keleti kérdés bekéscn, vagy erőszakosan oldassék-e meg. Ugy látszik, mintha a porta az utóbbi fogná választani. Tegnapi konstantinápolyi híreink közt említve volt ugyanis, hogy aláírások gyűjtetnek egy felirathoz, melyben a török kormány felhívatik, hogy maradjon meg eddigi politikájánál s létesítse a reformokat és utasítsa vissza a beavatkozást. E mozgalom máris mutatathat föl eredményt az óhajtott irányban. Egy bolgárországi török-bolgár lap, mint megbízható hírt jelenti, hogy a szultán által 50 keresztény és 50 törökből alakított államtanács már megkezdte működését s a legutóbbi események alapján azt határozta, hogy minden békejavaslat visszautasításának s csak akkor kötéssék béke, mikor már a fegyveres lázadók mind megsemmisítettek.

Figyelemreméltó hír, hogy a Bécsben tartózkodó hadkötelezett oroszok, többnyire fiatalok, parancsot kaptak folyó hó 15-ikére hazatérni.

Említést érdemel még az is, hogy Oláhország szinte részt akar venni a netán kiütendő török-orosz háborúban s Szerbia példájára királlyá akar lenni.

Belgrádból írják a „Pol. Corr.”-nak okt. 7-ről:

A legutóbbi harcok tetemesen növelték a sebesültek számát. Itt három új kórházat voltak kénytelenek berendezni, kettő közösi iskolában s egyet a papnövevényben. Ezenlét a nyugati részbe szállítják a sebesülteket, mivel a délkeleti rész már nem képes több sebesültet, elhelyezni. E nyomorúság daczára új légitökeket alakítanak, Becker ezredes most tisztán némekből álló legiót szervez.

Az Ibar-hadsereghez Kragujevacban öntött két nagy ágyút szállítottak. Az ágyúöntés éjjel-nappal foly. A munkás személyzetet főmerek Spandauból iderendelt poroszszal szaporították.

A brünni gyárosok pompás üzleteket csinálnak. Ötvenezernél több teli köpenyt rendeltek náluk a kormány. A szállítványokat kész pénzrel fizetik.

A Morava völgy okt. 1-ő óta nyugodt. A szerb hadsereg valószínűleg a defensívára fog szorítkozni. Abdul Kerim pasa erősítést vár mielőtt a támadást megkezdén. A szerb kormány bizalmasan értesítette a hatalmakat, hogy most sem adta föl a mult hó 26-án kelt jegyzék álláspontját. Formális fegyverszünetet, mely az ellenség megrohanásai ellen garantálhat nyújt, haladéktalanul kész elfogadnák. Jelenleg az ismert kozák-hetmant Manassint várják Belgrádban, ki a kozák csapatok vezetésével bizatnak meg.

Londonból távirják, hogy Gladstone egy levélben ismét a kormány politikájára ellen nyilatkozott, mely alalajk megváltozott ugyan, de czejái tekintetében a régi maradt. Kijelenti, hogy még mindig szükségesnek tartja a parlament egybehiatását, és hogy Bosznia és Bulgária hatályos autonómiával láttassanak el ismételt zavargások elkerüléséért.

A thén ből okt. 3-ról a következőket jelentik: A szlav kérdés megoldása csöppel sem sürgetőbb, mint a görög kérdés megoldása. Törökország görög tartományában a roz közgazdaság sokkal kiáltóbb, mint Bulgáriában és Boszniában.

Eltekintve attól, hogy oda telepített cserkesz rablóbandák a görög elem rendszeres kizsírására tartók, sűrű reformokra van szükség a közgazdaságban. Mi készíti hát a diplomatiát, hogy a bolgároknak és hercegovinaiaknak elsősegét adjon? Hisz ez csaknem annyi, mintha a keserves helyzetük javulását türelmesen váró görögök kezébe minden áron fegyvert szolgáltatna. Csak egy intés a görög tartományokban a lázadás nyíltan föllobog. Az Akropolison csak az inent tartott óriási meeting figyelmeztetési a hatalmakat, hogy a görög nemzet hű öre nemzeti érdekeinek s azokért minden áldozatra készen áll.

Az európai békejavaslatok elvetésével beállott új helyzettel szemben a görög kormány fölívta konstantinápolyi követét, hogy tegyen intézkedéseket azon jegyzék átadására nézve, mely az indigéna ellenek kérdés tisztázását 8 nap alatt kötelezően teszi s ellenkező esetben e tárgyalások félbeszakítását parancsolja. E jegyzék létezik s időközben csak felüggasztetett.

A zárszámadási bizottság jelentéséből.

A zárszámadási bizottság má ilesőn benyújtotta az 1874-diki zárszámadásra vonatkozó jelentését.

E jelentés legerdekeesebb pontját — a pest-fiumei hajógyárak adotts 30,000 o. é. forintnyi kölcsön ügyének alapos, részrehajlatlan megbírálása csak úgy eszközölhető, ha tekintetbe vesznék minden indokot, mely az akkori pénzügyminiszter által kölcsön kiutalványozására bírta.

És itt önkénytelenség és mint első merül fel azon kérdés: mi indította a pest-fiumei hajógyárnak adott kölcsönt? A bizottság nézete szerint igen. Mert ezen kölcsön nyújtása által egy fontos iparág nyert volna biztosságot, egy új iparág, t. i. a hajógyártás — mely eddig csak a cs. kir. szab. d. h. társaság ó-budai hajógyára által volt monopolizálva.

A kölcsönt tehát magasabb államgazdasági szempontból szükséges volt adni. De ezen szükség nem menthette föl az akkori pénzügyminiszter azon kötelezettségét, hogy az állam pénzének biztonságára érdekében, minden lehetó intézkedést megtegyen.

Azon eljárást, mely szerint a kölcsön kiadott, a nélkül, hogy a hitelező gyár által papulariter lett volna biztosítva, a bizottság nem kifogásolja. Mert nézete szerint épen a fentebb említett magasabb állami szempont tette szükségessé, hogy ezen fontos iparvállalatnak az állam részéről segély nyújtassék.

Igő vagyonra, különösen gépekre adott kölcsön mindig nagyon praecarius természetű. Egy gyárnak gépezete — mint hypotheka — alig jöhethet ki. A legértékesebb gép csak, ki azt használni nem akarja vagy nem tudja, csak alig értékeliró vásdarab.

Ilyen természetű lévén a hypotheka, melyre az akkori pénzügyminiszter a pest-fiumei hajógyárnak a 30,000 fnt kölcsön adta, nem sok kölcsönöség tesz, hogy az adott kölcsön papulariter biztosítva nem volt, a mennyiben a 30,000 fnt kölcsön biztosítására egyfelől a társulat összes gyári felszerelvényei a főkönyvből merített becsles alapján 358,950 fnt 84 krt és a társulat által az államtól vett telek vételárban készpénzben lefizetett 42,542 forintot, és így összesen 401,493 fnt 44 krt tevő vagyon szolgált.

De igenis, mert nagyon ingató értéki volt a vagyon, melyet a kölcsönre gyár a hitelező állam biztosítására kimutattani képes volt: annál inkább szükség lett volna minden intézkedést foganathatni, mely az állam pénzének biztosítása érdekében elkerülhetlen volt.

Meggett-e az akkori pénzügyminiszter ez irányban mindent. Nem tudom. Az általam átvizsgált eredeti iratokból azt látom, hogy midőn az említett társaságnak a 30,000 o. p. fr. kölcsön első fele 1869. nov. 25-én 49,225 s. p. u. m. rendelet alapján kiutalványozott, három nappal később, tehát nov. 28-án kelt rendeletében az akkori pénzügyminiszter az állam érdekre való felügyelettel az adós pest-fiumei hajógyár czégyezetőjét Frankl Fülöpöt bizta meg.

Hón a társulat tulajdonát képező tárgyakra terjedt ki. Csak terjedhetett volna. De nem úgy volt. Mert a 643,992 forint 61 krajczár értékű vagyonból 1871-ben 414,000 fnt értékű hajók, mások tulajdonát képezték.

Telhat az állam érdekeire való felügyelettel megbízott gyárvezető, az államérdekekben működő becsüsköt 414,000 osztrák értékű forintig felvezette. És így azon társulati vagyon, mely ezen idő előtt alig 15 hóval 1869. november 25-én a társulat főkönyve szerint 358,950 forint értékűt képviselt, most már 233,992 fnt, tehát 124,958 fnttal szállott alább.

Ezen felhozott egyetlen példa eléggé bizonyítja, hogy az állam érdekeire való felügyelet Frank Fülöp uralm nem volt jó kézben.

A bizottság nézete szerint az állam pénzének egy része ezen ügytelenn nem azért vezett el, mert a kikölcsönzősok papulariter biztosítva nem volt, hanem azért, mert az állam érdekeire való felügyelettel épen azon egytől megbizva, kinek eljárását, nagyon szigorú és lelkiismeretes ellenőrzés és felügyelet alá kellett volna venni, és a ki, hogy mennyire nem volt képes saját eszelekményét ellenőrizni, megmutatta a következt.

Nem fogadhatja el továbbá a bizottság sem a kincstári jogüggyek igazgatójának, sem a pénzügyminiszteriumnak azon indokolását, mely szerint az államnak ezen veszteséget az üzletpangás és az adóellenérosz pénzviszonyoknak tulajdonítják. Ez indokolnak nem, legelőbb jókaratur anachronismusnak vehető, a mennyiben a csőd a pest-fiumei hajógyár ellen 1871. júl. 28. volt elrendelve, az üzlet és pénzviszáltság pedig ezután csaknem másfél év múlva következett be. Ezen körülmény tehát nem okozhatta a pest-fiumei hajógyár bukását.

A bizottság nem csak méltányolja, hanem határozottan helyesli azon indokokat, melyek az akkori pénzügyminiszter kölcsön engedélyezésére indítottak, és a bizottság nézete szerint akkor követelt volna el mulasztást az állam magasabb érdekei ellen, ha ezen kölcsönügyletet egyoldalú üzleti szempontból fogva fel, azért, mert nevezett gyár papularis hypothekát kimutattani képes nem volt, a kölcsönt nem engedélyezi.

De nem látja a bizottság indokoltnak azon eljárást, mely szerint az állam érdekeire való felügyelettel épen a kölcsönt tevő gyár igazgatója lett megbizva. Mert habár megengedi is, hogy az akkori pénzügyminiszter ur előtt nevezett gyár igazgatója, mint a legmegbízhatóbb ember volt is ösmeretes: de még ezen esetben sem volt helyes a választás, mert a földat, melyre nevezett gyár igazgatót kiszemeltetett, valóságos „collisio officiorum” volt.

Ugy ezen mint a már fentebb előadott okmányokból a bizottság azon nézetben van, hogy az állam pénzének egy része ezen ügytelenn csakis a kello felügyelet és ellenőrzés hiánya miatt vezett el; és minthogy a kello felügyelet és ellenőrzés hiányt azon eljárás idézte elő, mely szerint az akkori pénzügyminiszter ur épen azon egytől bizta meg az állam érdekeire leendő felügyelettel, a ki ezen megbízatásra a dolog természeténél fogva alkalmas nem volt, nem lehetett; mindezeknek folytán a bizottság azon összegeze, melylyen ezen kölcsönügyletnél az állam megkárosodott: a felmentés megadását a t. képviselőháznak nem javasolja.

A fővárosi szeretetház.

Ártatlan lelkek sorát fölkarolni; Nevelni árva- s elhagyottakat; Hazátlanoknak adni új házat. A melyet szorgalom s hív munka ad: Ez ezúttal, melyből áldás, úrv fakad!

A nemes cél, melyet zászlónkra tűztünk: anyagilag és erkölcsileg elhagyott mindkét nembeli gyermekeket erkölcsneveléssel és szellemi neveléssel felállítani, nevelni, munkára tanítani s 16 éves korukig teljesen vezetni — oly világszűk és még minden nemese lélek szeméi előtt törekvésünkre, a mely kerésünknél előre is megadástát biztosítja.

Támogatást kérünk anyagilag és szellemileg, s reméljük is, annak biztosításával, hogy nem nekünk, nem is a szegény elhagyottaknak, de a hazánknak nyújtja azt az adakozók általot kezze, mert a mely leleket és munkás kezeiket az elkorcsosulástól, heylelést és télenesség átkaitól és következtéseitől szeretetházunk által megmentünk: az édes hazának neveljük és tanítjuk: a zokat, mert munkás fiai teszik gazdagá és virágzóvá a hazát, s ily minden adomány, mely kezeinkbe téteik — a haza drága oltárára kerül.

A rendezés tagok díját évenként csak két forintba az alapítványokét csak harmincz forintba állapítottuk meg, hogy ne legyen oly polgár, ki a szeretet ténylet ne gyakorolhatná, de egyuttal tért adtak azoknak is, kiknek vagyoni helyzetük megengedi, hogy nagyobb összegeggel járulhassanak hozzá.

Nagyérdemű közönség! A fővárosi szeretetházi egyesület tőkeje a közönség elő részvéte s művelni ember-szeretete. E tőke kamatai nem zárkoznak el előltünk, mindaddig meg azokat intéztünk megérdeml. Ettől felm, annyí volna, mint a fővárosi humanitásában kételkedni. Mi az emberiség nyitást szolgáljuk és hisszük, hogy sem a gondviselés, sem az emberiség nem fog bennünket elhagyni. — Budapest, 1876. évi szeptember 28-án tartott választmányi ülésünkön. Weisz B. Ferencz, s. k., elnök. Dr. Rosenberg Lajos, s. k., jegyző. Molnár Aladár, s. k., alelnök. Biszlitz Dávidné, s. k., alelnök. Stoeck Károly, titkár.

Az országos iparügyesület gyáripari szakosztálya tegnap délutáni ülésén az elnök távollétében M u d r o n y Soma igazgatót elnökölt. Ö mindenképp előlkelt az osztályt, hogy a szakosztályt újraszervezésének kérdését a jövő iles napirendjére töltsék ki, mely ilesére az ileséket gyéren látogató tagok is különösen felkérődnök megjelenni. A szakosztályt törekvése az irányuljon, hogy a gyáripar minden ága képviselve legyen kebelében, mert a hazai ipar emelésére megindult legújabb mozgalom folytán jelentékeny szerep várakozik rá. Már most is számos kérdés érkezik ide szakértő véleményadás végett. E kérdések pedig számos iparágra kiterjedő szaktudomány igényelnek, ezért igen kívánatos, hogy a szakosztályban minél több iparág képviselve legyen.

— Indítványozza emellegly, hogy mindazon iparosok, kik a szegedi kiállításnak érdemermét nyerték, s eddigelő az iparügyesület tagjai nem lettek, körelvél által szólítottassanak fel a szakosztályt iles kelt látogatására s mára a jövő, alakuló ülésen jelenjenek meg. Előnk hiszi, hogy az ily módon bővített szakosztályt, melyre fontos munkák várnak, a telen az igényeknek jobban meg fog felelni. Az iles mindkét indítványt elfogadta; csak a körül eredi meg rövidbe vita, hogy az egyesület, mint ilyen az alakulásban levő hazai iparpártoló egyeslet alakításánál részt vegyen-e. Az elnök felvilágosításul adja, hogy az egyeslet mind ilyen nem, de az igazgatóság nagyobb része részt vesz az alakításban.

Gerstenberg János mérnök hevitett léghozony rajzát mutatva be, mely bírálatra Pilch Ágoston műegyetemi tanárnak s Ungár Lipótnak adotta ki.

Hrobonyi Adolf Sz. Keresztbányáról kérdést intéz az egyesülethez, miként és hol lehetne vont vascsöveket szerelni hazánkban. Az igazgatóság megküldte az utasítást.

Egy ügyegvár quarczhomokot s az általa használt barnaszínligntit küldött be. Át küldetik vizsgálást végteti a vegytani intézetnek.

Végül ifj. Köllber Fülöp interpellációt terjesztett be, melyben javasolja, hogy az egyesület a luxusadó megszüntetése iránt kérvényt intézzen a törvényhozáshoz, vagy csatlakozék a keresk, és iparkamara hasonló tárgy kérvényéhez. Felhozta, hogy ezen addó által a hazai ipar sújtva van; oly kocsigyarak, melyek a luxusadó behozatala előtt 200 250 emberrel dolgoztak, most alig képesek 50 embernek munkát adni. Mágusok, kik azelőtt 30 kocsigyarakat, most — hárommal beütk. De nemcsak a kocsigyarak, de az evvel összefüggésben levő 20—30 iparág is sújtva van. Ennek ellenében a luxusadó jövedelme oly jelentéktelen, hogy ha inkább vesznék a beszedési költséget az iparágak hanyatlása folytán, egyéb adókban beálló csökkenést és a fogyasztás csökkenését, vasban, bórurakban stb. hátrán lehet állítani, hogy a felnyúlási addó semmit se hoz az államnak. Itt egy kis eszmecsere fejlődött ki, melyközben Mudrony Soma kiemelte, hogy azon addó által épen a hazában termelt cikkek vannak sújtva, míg a többi luxus cikkek, mely külföldről hozatik, nem kerül ezen addó alá. A szakosztályt evlileg pártolta az eszmét, de egyesüzsind kimondta, hogy előbb kiéleltő adatokat kell szerzni s csak aztán lehet a siker reményével kérvényt intézni az országgyűléshez. Kitérdott az is, hogy a luxusadók csak az ipar érdekében részbe nehezteltek. Az adatok beszerzésére Mudrony S. ifj. Köllber J. Korompay és Forsz urakból álló albizottság küldetett ki, mire az iles befejeztetett.

ÜJDONSÁGOK.

A hivatalos lapból. Kinevezések: A m. kir. pénzügyminiszter Juhász Lajos, Sidó Titusz, Ulrich Béla, Konrad István, Förster Károly és Prandner Alajos adóhivatali ellenőrököt adóhatározatokkal nevezte ki.

Érdemrend-adományozás. A király Klács Ferencnek, a zágrábi tanító képezése s városi iskolák igazgatójának a tanlyt 40 év után telt szolgálati elismerésül a koronás éremkeresztet, — a Balta István György, kir. belügyminiszteriumi segédhivatali alkalmazásának hosszu szolgálati méltánylásul szintén a koronás arany éremkeresztet adományozta.

Néváltoztatások. Novotny Vince budapesti postaigazgatósi titkár „Nádor”-ra, Kohn István fővárosi lakos pedig új nevét, Mlona, Manó és Gyula vezetéknévének „Kont”-ra változtatást a belügyminiszterium megengedte.

A felállítandó „nemzetközi lóvasárlak és állandó lövészdnek” szervezőtőre vonatkozólag gróf Vay László, Gombos Gyula és társak a kormányhoz is említkerítő nyújtottak be, melyben az ügyet a közgazdasági miniszter, partfogásba ajánlották. Most — mint a „N.” értesül — a kereskedelmi miniszter leirtotta, intéztét a fővárosihoz, melyben annak figyelmét melegen felhívja ez ügyre.

A m. t. u. d. a k. d. e. m. a. f. titkárak figyelmét a pályán akarókat, hogy a „Deak Ferencz emlékére” költői pályaművek határideje október 17-én (bezárolag) jár le.

A tud. és műegyetemi olvasókör legutóbbi bizottsági ülésén, Szűcs Gyula joghallgató indítványára egyhangulag s nagylelkűséggel elhatározta, hogy az olvasó terem számára megszerzi Kossuth Lajos nagy hazánkia olajnyomatu arcképeit. Az ifjuság e határozatát csak ösmagát tisztelte meg, s mi örülni tudunk, midőn a kegyelet ily nyilatkozata mellett tapasztaljuk, hogy az egyetemi polgárság kegyelettel tekint azon történelmi alakokra, kiknek tevékenysége leginkább az ifjuság érdekre irányult, s kitér már akkor is, midőn a nagy férfi actióba lépött, leginkább az ifjuság támogatott. Az olvasóköri bizottság e derék határozatát megérdeml az elismerést.

Szász Károly, mint a „H.” értesül, újlag a tanári pályára akar lépni s a budapesti egyetemem már a jövő felében előadásokat fog tartani az egyetemem irodalomtörténetéből. Ha már Gyulai addig jutott, ő se maradjon mögötte — gondolja magában, a miről már nem a „H.” értesül. Valószínű, hogy a következendő tanévben megszület a triumvirátus és az egyetemem közéleti irodalmat meg Dömötör János fogja fejegetni, a kinek a „V. U.”-ban két-évenként megjelenő versel elég tanúságot tesznek a tanfelügyelő urnak Szász Károlynál nem gyengébb költői erőiről.

Báró Jeszenák János özevegye gr. Forgách Aloizia f. hó. 7-én adta át a nemzeti múzeumnak a férfi-ághban kihalt Jeszenák-család levéltárát örök depositum gyanánt. A levéltár 948 darabot tartalmaz. — A legnagyobb értékkel bírnak azonban: Seleschevsky György primás leveleiről 1687—1832; Tótkönyv írt leveleiről 1684-ből; Jeszenák János gróf leveleiről 1740-ből; a kanizsai kádávári végre II. Rákóczy Ferencz udvari cancéllárának Kadávári jegyzőkönyveit öt kötetben. A báróné, boldogult férjének, szabadságharczának egyéni kitudó vértanúságát, Barabás által festett arcképet és a múzeum képtárának adományozta.

Thiers új művét végteti be a természet-philosophiáról. Az érdekes munka címe: „Elmélkedések a moral és a politika viszonylatáról.”

Békejel. Lembergi távirat szerint a „Narodowa” lap azt jelenti, hogy a Lemberg városi hatóságához kérdést intéztet, vajjon 50,000 ember számára 14 napi tartamra az elszállítását és egy 2000 ember számára való katonai kórház felállítását képes lenne-e ellátni? — A városi szállásmeztetek emellegly megbizattak a szükséges előintézkedésekkel.

Gyilkosság merénylője. Tegnapelőtt éjjel a Dobreczen melletti halapi erdőn a vasúti tállás melletti görökben vidéki emberek egy zsidót találtak, készrúdosoktól kifolyt vértől elborítva. A dobreczeni kórházba be szállított egyén csak annyit tudott mondani, hogy Tasnárdi való, negyed magával marhákat hajított a dobreczeni vasúrra, de társai pénzt gyanítván nála, megverték és az utfélen hagyták fejjel agyonszurva.

helyére. Az utóbbi...
Antal...
Egy herceg...
délben két...
Hív...
Otto...
A...
gyar...
tegei...
szent...
falvak...
nyom...
aká...
05...
letti...
ny...
Ebb...
ries...
dolt...
gat...
ker...
f...
N...
lat...
ter...
hogy...
ez...
ember...
teben...
meg...
ny...
A...
fal...
bony...
sól, a ki

Table with multiple columns listing railway routes, stations, and fares. Includes sections for 'Közlekedés', 'Magyar királyi államasutak', and various regional lines like 'Gyöngyös - Vámos-Győr' and 'Székesfehérvár - Ujszily'.

Yidékre post... Egy évre... Negyedr... Egy hóra... Ezer boc... sul annyi híd... dászati adóva... Mert hát szó... vándorolunk... oda a hol a r... nyet a rácz k... retet mezején... E sorok... hozzá ama... nem hiába k... szőr is felkél... esélyiben, m... lábra boszank... medának fo... nalban, hajna... virítása körü... hajlonganunk... Ha a pr... zászlóul hagy... lyéjének, ann... loga gyanánt... mekkel köve... jeire háruló... bott tilalomn... soha se fordul... kozás közben... Talán így ny... leti kérdésbe... patvarba, mi... kállának árny... ban nem bí... élettapasztal... a napot." A... órákat kiált... éneke is jobb... leáldozó nap... mosolygó nap... A keleti... lik, némi pau... szerbeket, mi... inkább a kev... nem olvasók... nyos, mint a... kaja, hogy m... földmérés há... nyakunkba t... hja van már... talnaknak é... zott irányu... lehetne. Így p... zafalásokon... dolgokért es... bűnbak, mié... nyos a t... Pedig... ellenfeleink;... mindenek... melyet ezek... nál fogva fo... és sok epénk... sat, egy bizo... tett. Ha inga... reink, és a b... tetések, egy... összes terhe... sokra vezeth... azon komori... mat vezető... világot orrá... azért, minth... és boldondit... hanem rends... vart, és czél... a kapkodás... akár csak a... A mag... szemrehányá... goru állasp... hangya a B... nehányszor... Volt benne r... lás és fegyve... bautat tett a... igaz az idő... tekben is... correctabb... bécsi körök... igazolt, és a... kában is je... sággal, csak... ladott állás... bensőbb szó... marokfi kül... tá, hogy a... há maradt r... mint volt m... nem tanul... Magyar... mas embere... hogy az Oro... res beavatk... bizalmas kü... ékével kosar... denki, hogy... rőtönös fo... be rőtön, s... dult a polití... szedemes é... gyar ember... gesen, a mi

VODIANER F. Budapesti nyomdatulajdonosnál, (IV. megyeháztér 9. sz.) megjelent az ORSZÁGOS TÖRVÉNYEK és az összes MINISTERI RENDELETEK hivatalos kiadása, és máségy mint minden hiteles könyvkereskedő által kapható. Az orsz. Törvények 1873. évi kiadásai: Országos Törvénytar (Corpus Juris). Ára füze teljes pld. 2 ft 60 kr. Törvények gyűjteménye 8-dr. egy kötetben füze teljes pld. 1 ft 60 kr. zsebkiaadás, finom velinpapíron 1 ft 60 kr. diszesen kötve 2 ft 60 kr. két nyelven (I-XXVI. t. cz.) 1 ft 60 kr. Landessegetze Magyarországi Rendeletek-tára, 8-dr. egy kötetben füze 3 ft 60 kr. Az orsz. Törvények 1874. évi kiadásai: Országos Törvénytar (Corpus Juris) Ára füze teljes pld. 2 ft 40 kr. Törvények gyűjteménye 8-dr. egy kötetben füze teljes pld. 1 ft 50 kr. diszesen kötve 2 ft 30 kr. zsebkiaadás finom velinpap. 1 ft 40 kr. diszesen kötve 2 ft 30 kr. Landessegetze Magyarországi Rendeletek-tára 8-dr. egy kötetben füze 4 ft 40 kr. Az orsz. Törvények 1875-ki kiadásai: Országos Törvénytar (Corpus Juris). Ára füze teljes pld. 4 ft 40 kr. Törvények gyűjteménye 8-dr. egy kötetben füze teljes pld. 3 ft 80 kr. diszesen kötve 3 ft 80 kr. zsebkiaadás, finom velinpapíron 3 ft 80 kr. diszesen kötve 4 ft 40 kr. Rendeletek Tára Landessegetze-Sammlung (I-XXV. G. A.) 2 ft 60 kr. Az orsz. Törvények 1876-ki kiadásai: 8-adrétben I-IV. füzet (I-XXXVI. t. cz.) Ára a 3 füzetnek 1 ft 80 kr. 16-adrétben I-IV. füzet. Ára a 4 füzetnek 1 ft 50 kr. Külön kiadások füzetekben: 1874. VIII. t. cz. és Ministeri-rendeletek a métermérték behozataláról, ábrákkal 50 ft. Ugyanaz német és horvát nyelven egyenkint 50 ft. 1874. évi XXXIV. t. cz. ügyviteli rendtartás 20 ft. 1874. évi XXXV. t. cz. a királyi közjegyzőkről 30 ft. Ugyanaz német nyelven 30 ft. 1874. Szabályrendelet: fogházak és börtönök kezelése (börtönügy) 60 ft. 1874. Birói ügyviteli szabályzat (rovatozott mintákkal) 1 ft 20 ft. 1874. VII. t. cz. a földadó szabályozásáról 20 ft. Ugyanaz német és román nyelven egyenkint 20 ft. 1875. a m. k. föld-, ipar- s keresk. minister szabályrendelet a méterkifejtéséről körül követendő eljárás részleteiről az összes mintákkal 50 ft. Ugyanaz német nyelven 50 ft. 1875. Kereskedelmi Törvény kiegészítő rendeletekkel (zsebkiaadás) Ugyanaz német nyelven 80 ft. 1875. Bélyeg-, illeték- és adótörvények (XIX-XXX. t. cz. zsebk.) 50 ft. 1875. Stempel-, Gebühren- und Steuergesetze (XIX-XXX. G. A.) 50 ft.

Dr. Handler Mór orvos-, sebésztudor, szülész és szemész, gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett mindennemű TITKOS BETEGSÉGEKET 1) az önfertőzésnek minden következményeit, ugymint magömléseket, az ingerlékeny gyengeséget, az ondfolyást, különösen a tehetetlenséget (elgyengült férfit); 2) huygcsőfolyásokat (még oly idülteteket is), a nemzörések bujakóros fekélyeit és másodrendű bujaktört minden alakjaiban és elcsufításáiban; 3) huygcsőszűkületéseket; 4) friss és idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehér-folyást, és az onnan eredő MAGTALANSÁGOT; 5) bőrkiütéseket; 6) a huyghólyag betegeit és mindennemű vizeleti nehézségeket. Rendel naponként: délelőtt 10 óratól 1-ig, délután 3 óratól 5-ig, és este 7 óratól 8-ig. Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utca 2-ik szám a kigyó- és városház-utca sarkán. (Rottenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn. Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszernek megküldetnek.

LAMPTEL R. könyvkiadóhivatalában kapható: KÜLFÖLDI SZINMŰTÁR. I. ANGOLOSAN. Vigjáték 2 felvonásban. GÖRNER után magyarosította KOMLOSSY FERENCZ. Ára 50 kr. II. Az utolsó levél. SARDOU után SZERDAHELYI KÁLMÁN. Ára 80 kr. III. A nyolczadik pont. Vigjáték egy felv. MURGER után WALZEL és SZERDAHELYI. Ára 50 kr. Báró de Mauv vizen, szárazon és a levegőben, egyalog és lóháton háboruban és békében való egyedül igaz élményei. Hat képpel. Ára 60 kr. Olesó és tartós! TEMESVÁRI MANÓ cipőgyára, Budapest, király-utca 1. sz. ajánlja. NŐKNEK: Füzös topánok Brünellből fénymázos hegygyel, szép. tölzsel 2 ft 70 kr. Füzös topánok erős bőrből fénymázos hegygyel, szegzeve és csavarral ellátva, kettős talppal gyakori használatra és esős időre. 2 ft 80 kr. Topánok méga betéttel Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiállításal 3 ft - kr. Topánok méga betéttel erős chagrain vagy borjúbőrből, szegzeve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg 3 ft 20 kr. Füzös topánok erős bőrből fénymázos orral szegezett és csavarral ellátott kettős talppal 3 ft 20 kr. URÁKNAK: Topánok finom chagrin kettősbőrből 3 ft 60 kr. Topánok fénymázos bőrből, bagariabőrből szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős 4 ft - kr. Topánok finom bőrből diszes fénymázos hegygyel, termek és bálókra 4 ft 50 kr. Topánok orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbailló a nedves időben, Vadász csizmák viszlatlan kettős bagaria vagy fénymázos bőrből, háromszor csavarral ellátott kettős talppal 5 ft - kr. Ugyanaz orosz fénymázos vagy bagariabőrből 10 ft - kr. Topánok duknak fénymázos vagy bagaria bőrből csavarral ellátva kettős talppal 9 ft - kr. Topánok leányoknak brünellből vagy bőrből igen erős szegezett talppal 2 ft 80 kr. Gyermekcipők brünellből vagy bőrből szegezett talppal 2 ft 20 kr. Topánok maizni fénymázos termi borjúbőrből 1 ft 60 kr. 4 ft 50 kr. Részletes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. - Levélből megrendelésé postá utánvétel mellett pontosan eszközöltek.

LAMPTEL ROBERT könyvkiadóhivatalában Budapest, (váci-utca 12. sz.) rendkívül leszállított olcsó áron a következő könyvek kaphatók:

Képes PESTI SZAKÁCSKÖNYV. Sz. Hilaire J. Kovács Irma, Dorn Anna, Gombos Erzs és többek után. FÜGGELÉKKEL: A magyar gazdasszony házi kinostára. Összeállította ZEMPLÉNYI ANTONIA. 2-dik kiadás. Költe 2 frt. Finom zászonkötésben 3 frt 60 kr. Füzve 1 frt 40 kr.

BOLDOGSÁGTAN az ember testi életére nézve. Életrendi vezető az életen keresztül. Irta HARTMANN K. F., orvostudor és tanár a bécsi egyetemen.

Dr. SCHREBER MÓR, gyakorló orvos s lipseai testgyógyászati és gyógytestgyakorlati intézet igazgatója által átdolgozott és bővített s legújabb kiadása után Z. SZABÓ ANTAL. 292 oldal. - Ára füze azelőtt 1.50, költe 2.50, - most füze csak 1 frt, költe 1 frt 50 kr.

MEGYEI ALKOTMÁNYOS MOZGALMAK. ADATOK TÖRTÉNELMŰNKHEZ, 1860. okt. 20-kától, 1861. apr. 2-kaig mint a NEMZETGYŰLÉS MEGNYITÁSA NAPJÁIG. Azelőtt 2 frt 60 kr. - Most csak 1 frt 20 kr.

TREFÁS VERSEK GYŰJTEMÉNYE. A magyar költészetből Összesedte ZILABY KÁROLY. Füzve 260 oldal. Ára azelőtt 40 kr. - Most csak 20 kr. KANT E. A kedély hatalmáról, miserint a pusztá feltett szándék által ualalkodhatni a kóros érzelmeken. Kiadta, jegyzetekkel és előszóval ellátta HUFELAND K. V. A legújabb kiadás után magyarította Z. SZABÓ A. Füzve 30 kr.

ANTON és CSALAY ujonan nyitott butor-raktára Budapest, Dorotya-utca 5. szám alatt, bemenet a Wurm-utczában, ajánla a nagyzéremű közönségnek nagybó választékú szilárd gyártmányú asztalos- és kárpitos munkát a legolcsóbb áron. Mely tisztelettel Anton és Csalay. Faiskolák részére. Fris idei almamag 1/2 kilo 1 ft 25 kr. körtemag 1/2 " 1 " 30 " szederfa-mag 1/2 " 1 " 25 " Saj-medgy (Frunus mahalep) 1/2 " 1 " ütelteti való keserű mandla 1/2 " 1 " 36 " más egybenmű fa- és cserje-magvak ez évi termésből, melyek az ősz folytán természeténél fogva friss tiszta minőségben, jutányos árértékű ajánl. FÖLDESSY LAJOS magkereskedő, (Mária-Valéria-utca 1. sz.) BUDAPEST. VODIANER F. nyomdatulajdonos (Budapest IV, megyeháztér 9-ik szám.) ajánlja jól berendezett nyomdáját mindenféle és szakba vágó nyomtatványokra és azoknak csinos, correct és olcsó ároni elkészítésére. Postautján legelőndelések pontosan teljesítetnek.